

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

12 снежня 2005 г. № 70-3

Аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь

Прыняты Палатай прадстаўнікоў 16 лістапада 2005 года

Адобраны Саветам Рэспублікі 24 лістапада 2005 года

Изменения и дополнения:

Закон Республики Беларусь от 18 июля 2007 г. № 265-3 (Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 2007 г., № 173, 2/1362) <Н10700265>;

Закон Республики Беларусь от 9 ноября 2009 г. № 51-3 (Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 2009 г., № 276, 2/1603) <Н10900051>;

Закон Республики Беларусь от 3 июля 2011 г. № 281-3 (Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 2011 г., № 78, 2/1833) <Н11100281>

ГЛАВА 1

АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Асноўныя тэрміны, якія выкарыстоўваюцца ў гэтым Законе, і іх азначэнні

Для мэт гэтага Закона выкарыстоўваюцца наступныя асноўныя тэрміны і іх азначэнні:

музей – юрыдычная асоба або структурнае падраздзяленне ў складзе юрыдычнай асобы, якія выяўляюць прадметы музейнага значэння, камплектуюць музейныя фонды, ажыццяўляюць ўлік і захоўванне музейных прадметаў, вывучэнне і папулярызацыю музейных прадметаў і музейных калекцый;

музейная калекцыя – збор музейных прадметаў, аб'яднаных адной або некалькімі прыкметамі, які мае навуковую, гістарычную, мемарыяльную, мастацкую і (або) эстэтычную вартасць як адно цэлае;

музейная справа – сфера культуры, якая ўключае ў сябе навуковыя, даследчыя і асветніцкія працэсы, накіраваныя на выяўленне прадметаў музейнага значэння, камплектаванне музейных фондаў, ажыццяўленне ўліку і захоўвання музейных прадметаў, вывучэнне і папулярызацыю музейных прадметаў і музейных калекцый;

музейны прадмет – культурная каштоўнасць або выдзелены з навакольнага асяроддзя ў выніку навуковай дзейнасці аб’ект прыроднага асяроддзя, якія маюць навуковую, гістарычную, мемарыяльную, мастацкую і (або) эстэтычную вартасць і ўключаны ў музейны фонд;

музейны работнік – фізічная асоба, якая на падставе працоўнага дагавора забяспечвае ажыццяўленне ў музеі музейнай дзейнасці;

музейны фонд – навукова абгрунтаваная сукупнасць музейных прадметаў, якія пастаянна захоўваюцца ў музеі;

прадмет музейнага значэння – культурная каштоўнасць або выдзелены з навакольнага асяроддзя ў выніку навуковай дзейнасці аб’ект прыроднага асяроддзя, якія маюць навуковую, гістарычную, мемарыяльную, мастацкую і (або) эстэтычную вартасць, але не ўключаны ў музейны фонд.

Артыкул 2. Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь

1. Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь грунтуецца на Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і складаецца з Закона Рэспублікі Беларусь ад 4 чэрвеня 1991 года «Аб культуры ў Рэспубліцы Беларусь» (Ведамасці Вярхоўнага Савета Беларускай ССР, 1991 г., № 20, арт. 291; Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 2004 г., № 87, 2/1031), гэтага Закона і іншых актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

2. Калі міжнародным дагаворам Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншыя правілы, чым тыя, якія прадугледжаны гэтым Законам, то прымяняюцца правілы міжнароднага дагавора.

Артыкул 3. Дзяржаўнае рэгуляванне ў сферы музейнай справы

1. Дзяржаўнае рэгуляванне ў сферы музейнай справы ажыццяўляюць Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь, Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы, іншыя дзяржаўныя органы ў адпаведнасці з іх кампетэнцыяй.

2. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь вызначае дзяржаўную палітыку ў сферы музейнай справы.

3. Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь забяспечвае рэалізацыю дзяржаўнай палітыкі ў сферы музейнай справы.

4. Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь рэалізуе дзяржаўную палітыку ў сферы музейнай справы, ажыццяўляе рэгуляванне і кіраванне ў гэтай сферы і каардынуе дзейнасць у сферы музейнай справы іншых рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання.

5. Мясцовыя выканаўчыя і распарадчыя органы ў межах сваёй кампетэнцыі вырашаюць пытанні мясцовага значэння ў сферы музейнай справы.

Артыкул 4. Асноўныя напрамкі дзяржаўнай палітыкі ў сферы музейнай справы

Асноўнымі напрамкамі дзяржаўнай палітыкі ў сферы музейнай справы з'яўляюцца:

забеспячэнне агульнадаступнасці музейных прадметаў і музейных калекцый;

забеспячэнне сацыяльна-эканамічных і іншых умоў для эфектыўнай дзейнасці музеяў, садзейнічанне фарміраванню сучаснай інфраструктуры і інфарматызацыі музейнай справы;

падтрымка дзяржаўных праграм развіцця музейнай справы;

забеспячэнне захаванасці Музейнага фонду Рэспублікі Беларусь, у тым ліку шляхам фінансавання ўстанаўлення спецыяльнага рэжыму захоўвання музейных прадметаў, фінансавання іх кансервацыі і (або) рэстаўрацыі за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам Рэспублікі Беларусь;

забеспячэнне падрыхтоўкі, перападрыхтоўкі і павышэння кваліфікацыі музейных работнікаў;

распрацоўка, прыняцце (выданне) актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь у сферы музейнай справы і кантроль за іх выкананнем;

падтрымка фундаментальных і прыкладных навуковых даследаванняў у сферы музейнай справы;

садзейнічанне міжнароднаму супрацоўніцтву ў сферы музейнай справы, у тым ліку арганізацыя міжнародных музейных выставак у Рэспубліцы Беларусь і выставак, створаных на аснове музейных прадметаў, уключаных у Музейны фонд Рэспублікі Беларусь, за межамі Рэспублікі Беларусь, фінансаванне ўдзелу ў міжнародных музейных арганізацыях.

Артыкул 5. Права і абавязкі наведвальнікаў музеяў

1. Наведвальнікі музеяў маюць права на:

1.1. наведванне музеяў у адпаведнасці з рэжымам іх работы, а таксама карыстанне іх паслугамі;

1.2. атрыманне поўнай, дакладнай і своєчасовай інфармацыі аб дзейнасці музеяў, за выключэннем інфармацыі, якая з'яўляецца дзяржаўнай або іншай ахоўваемай законам тайнай;

1.3. працу з музейнымі прадметамі і (або) музейнымі калекцыямі ў парадку, устаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь;

1.4. абскарджанне ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь незаконных дзеянняў (бяздзейнасці) службовых асоб музеяў, якія абмяжоўваюць права наведвальнікаў.

2. Музеі, якія поўнасю або часткова фінансуюцца за кошт сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў, прадастаўляюць наведвальнікам права бясплатнага наведвання экспазіцый і выставак, створаных на аснове ўласных музейных фондаў, не радзей чым адзін раз у месяц, а

інвалідам, ветэранам Вялікай Айчыннай вайны, ваеннаслужачым тэрміновай ваеннай службы, дзецям да сямі гадоў, дзецям-сіротам, дзецям, якія засталіся без апекі бацькоў, асобам з ліку дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без апекі бацькоў, асобам з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця, якія атрымліваюць дашкольную, агульную сярэднюю, спецыяльную, прафесійна-тэхнічную, сярэднюю спецыяльную, вышэйшую адукацыю, музейным работнікам – пастаянна.

Асобам, якія атрымліваюць агульную сярэднюю, прафесійна-тэхнічную, сярэднюю спецыяльную, вышэйшую адукацыю, прадастаўляецца права на не больш чым 50-працэнтную скідку ад кошту ўваходнага білета для наведвання экспазіцый і выставак, створаных музеямі, указанымі ў частцы першай гэтага пункта, на аснове ўласных музейных фондаў.

Прадугледжанае часткамі першай і другой гэтага пункта прадастаўленне права бясплатнага (ільготнага) наведвання экспазіцый і выставак, створаных на аснове ўласных музейных фондаў, не распаўсюджваецца на іншыя платныя паслугі музеяў.

3. У музеях, не ўказаных у частцы першай пункта 2 гэтага артыкула, прадастаўленне права бясплатнага (ільготнага) наведвання экспазіцый і выставак, створаных на аснове ўласных музейных фондаў, вызначаецца заснавальнікамі гэтых музеяў.

4. Наведвальнікі музеяў абавязаны беражліва адносіцца да музейных прадметаў і музейных калекцый і выконваць правілы для наведвальнікаў музеяў.

Артыкул 6. Міжнародныя сувязі музеяў

1. Музеі Рэспублікі Беларусь удзельнічаюць у міжнародным супрацоўніцтве ў сферы музейнай справы ў адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб культуры ў Рэспубліцы Беларусь», гэтым Законам і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь, а таксама міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

2. У выпадку арганізацыі міжнароднай музейнай выстаўкі ў Рэспубліцы Беларусь Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь па хадайніцтву дзяржаўнага музея, які арганізуе выстаўку, на падставе дагавора паміж бакамі і дакумента, які пацвярджае страхаванне музейных прадметаў, што ўвозяцца ў Рэспубліку Беларусь, можа прадастаўляць гарантыйныя абавязацельствы аб іх захаванасці і своєчасовым вяртанні.

Рашэнне аб прадастаўленні гарантыйных абавязацельстваў прымаецца ў пятнаццацідзённы тэрмін і выдаецца ў форме гарантыйнага пісьма Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь бясплатна.

Гарантыйныя абавязацельствы выдаюцца на перыяд знаходжання музейных прадметаў на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь.

3. Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь можа быць адмоўлена ў выдачы гарантыйных абавязацельстваў, калі ёсць падставы меркаваць, што міжнародная музейная выстаўка ў Рэспубліцы Беларусь можа прычыніць шкоду інтарэсам Рэспублікі Беларусь і (або) асабістым інтарэсам грамадзян, стварыць пагрозу захаванасці музейных прадметаў, прывесці да іх пашкоджання, страты ці знішчэння і (або) выклікаць іншае парушэнне заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 61. Кантроль за выкананнем заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь

1. Кантроль за выкананнем заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь ажыццяўляецца ў формах:

1.1. праверкі ўліковых дакументаў музейных прадметаў;

1.2. праверкі захаванасці музейных прадметаў;

1.3. у іншых формах, устаноўленых заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

2. Кантроль за выкананнем заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь ажыццяўляецца Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь, іншымі дзяржаўнымі органамі ў парадку, устаноўленым заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 7. Адказнасць за парушэнне заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь

За парушэнне заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь настае адказнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 2

МУЗЕІ І АРГАНІЗАЦЫЯ ІХ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 8. Віды музеяў па форме ўласнасці

1. Музеі ў Рэспубліцы Беларусь падзяляюцца па форме ўласнасці на дзяржаўныя і прыватныя.

2. Да дзяржаўных музеяў адносяцца музеі, створаныя дзяржаўнымі органамі і іншымі дзяржаўнымі арганізацыямі.

3. Да прыватных музеяў адносяцца музеі, створаныя фізічнымі асобамі або недзяржаўнымі арганізацыямі.

Артыкул 9. Статус музеяў

1. Музеі з'яўляюцца некамерцыйнымі арганізацыямі, якія ствараюцца ў форме ўстаноў культуры.

Музеі могуць уваходзіць у склад юрыдычных асоб у якасці структурных падраздзяленняў, у тым ліку адасобленых.

2. Статус музеяў вызначаецца іх заснавальнікамі з улікам палажэнняў гэтага Закона, іншых актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь і ўказваецца ў статуце юрыдычнай асобы (далей – статут музея) або ў палажэнні аб структурным падраздзяленні ў складзе юрыдычнай асобы.

3. У адпаведнасці з гэтым Законом Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь могуць устанаўліваць асаблівасці прававога становішча некаторых музеяў.

Артыкул 10. Парадак стварэння і ліквідацыі музеяў

1. Музеі ствараюцца і ліквідуюцца ў парадку, устаноўленым Грамадзянскім кодэксам Рэспублікі Беларусь, Законом Рэспублікі Беларусь «Аб культуры ў Рэспубліцы Беларусь», гэтым Законом і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

2. Стварэнне дзяржаўных музеяў ажыццяўляецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь, а таксама іншымі дзяржаўнымі органамі і дзяржаўнымі арганізацыямі па ўзгадненню з Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь.

3. Абавязковымі ўмовамі для стварэння музея з'яўляюцца:

3.1. наяўнасць культурных каштоўнасцей і (або) выдзеленых з навакольнага асяроддзя ў выніку навуковай дзейнасці аб'ектаў прыроднага асяроддзя, а таксама навуковага праекта музея, у залежнасці ад якіх вызначаецца профіль (профілі) музея (гістарычны, мастацкі, літаратурны, прыродазнаўчы, тэхнічны, архітэктурны, этнаграфічны і іншыя профілі);

3.2. магчымасць заснавальніка музея забяспечыць музей будынкам (памяшканнем), тэрыторыяй, якія адпавядаюць профілю (профілям) музея і патрабаванням па захоўванню музейных прадметаў, а таксама неабходнымі фінансавымі сродкамі для арганізацыі і ажыццяўлення музейнай дзейнасці;

3.3. іншыя ўмовы, прадугледжаныя заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

4. Пры ліквідацыі дзяржаўнага музея яго заснавальнік абавязаны забяспечыць захаванасць музейных прадметаў і перадаць музейны фонд іншаму дзяржаўнаму музею (музеям).

Перадача музейнага фонду дзяржаўнага музея, падпарадкаванага Міністэрству культуры Рэспублікі Беларусь, адбываецца ў адпаведнасці з рашэннем Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь. Перадача музейнага фонду дзяржаўнага музея, не падпарадкаванага Міністэрству культуры Рэспублікі Беларусь, адбываецца ў адпаведнасці з рашэннем заснавальніка, узгодненым з Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь.

Пры ліквідацыі прыватнага музея яго заснавальнік абавязаны забяспечыць захаванасць музейных прадметаў, уключаных у Музейны фонд Рэспублікі Беларусь.

Пры ліквідацыі прыватнага музея ў выпадку прыняцця ўласнікам музейных прадметаў, уключаных у Музейны фонд Рэспублікі Беларусь, рашэння аб іх адчужэнні перавагу ў набыцці гэтых музейных прадметаў маюць дзяржаўныя музеі.

Артыкул 101. Рэестр музеяў

1. Рэестр музеяў вядзецца ў мэтах арганізацыі іх уліку, стварэння адзінай базы даных аб дзейнасці музеяў і прадстаўлення звестак, якія ў ім змяшчаюцца.
2. Музеі абавязаны прадстаўляць у Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь або ўпаўнаважаную ім арганізацыю звесткі аб назве музея, яго заснавальніку, профілю (профілях), месцазнаходжанні і рэжыме работы.
3. Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь або ўпаўнаважаная ім арганізацыя забяспечваюць уключэнне ў рэестр музеяў звестак аб дзейнасці музеяў, прадугледжаных пунктам 2 гэтага артыкула, публікацыю іх у сродках масавай інфармацыі, размяшчэнне на афіцыйным сайце Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь у глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт, а таксама абнаўленне гэтых звестак.
4. Палажэнне аб рэестры музеяў зацвярджаецца Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 11. Рэспубліканская рада дырэктараў музеяў

1. Для выпрацоўкі рэкамендацый па пытаннях у сферы музейнай справы, удасканалення музейнай дзейнасці, развіцця супрацоўніцтва паміж музеямі і аказання метадычнай дапамогі музеям пры Міністэрстве культуры Рэспублікі Беларусь на грамадскіх пачатках ствараецца Рэспубліканская рада дырэктараў музеяў.
2. Склад і парадак дзейнасці Рэспубліканскай рады дырэктараў музеяў вызначаюцца Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 12. Музейная дзейнасць

1. Музейная дзейнасць ажыццяўляецца музеямі ў мэтах забеспячэння агульнадаступнасці музейных прадметаў і музейных калекцый, выкарыстання іх для інтэлектуальнага і культурнага развіцця грамадства, у тым ліку для распаўсюджвання ведаў аб навакольным асяроддзі, гісторыі і культуры.
2. Музейная дзейнасць уключае ў сябе наступныя віды:
  - 2.1. выяўленне прадметаў музейнага значэння;

- 2.2. камплектаванне музейных фондаў;
- 2.3. улік музейных прадметаў;
- 2.4. захоўванне музейных прадметаў;
- 2.5. вывучэнне і папулярызацыю музейных прадметаў і музейных калекцый, у тым ліку шляхам правядзення на іх аснове навуковых даследаванняў архіўных, бібліятэчных і іншых крыніц, публічнага прадстаўлення музейных прадметаў і музейных калекцый, а таксама публікацыі адпаведных матэрыялаў;
- 2.6. кансервацыю і рэстаўрацыю музейных прадметаў;
- 2.7. каталагізацыю музейных прадметаў і музейных калекцый;
- 2.8. навуковае і мастацкае праектаванне экспазіцый і выставак, іх стварэнне;
- 2.9. экскурсійнае абслугоўванне наведвальнікаў музеяў;
- 2.10. культурна-адукацыйную дзейнасць, звязаную з музейнымі прадметамі, музейнымі калекцыямі і нематэрыяльнымі гісторыка-культурнымі каштоўнасцямі адпаведна профілю (профілям) музея;
- 2.11. вывучэнне і папулярызацыю нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей адпаведна профілю (профілям) музея;
- 2.12. правядзенне навукова-практычных семінараў і канферэнцый, іншых мерапрыемстваў у сферы музейнай справы.

Артыкул 13. Экспазіцыі і выстаўкі музеяў

1. Экспазіцыі музеяў ствараюцца на аснове ўласных музейных фондаў.

Выстаўкі музеяў ствараюцца на аснове ўласных музейных фондаў, музейных фондаў іншых музеяў і (або) прадметаў музейнага значэння.

2. Парадак стварэння і адкрыцця экспазіцый і выставак музеяў устанаўліваецца Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 14. Права і абавязкі музеяў

1. Музеі маюць права на:

- 1.1. дакументаванне ўсіх з'яў айчынай і замежнай гісторыі і культуры незалежна ад іх палітычнай, ідэалагічнай, гаспадарчай, сацыяльнай або іншай накіраванасці, за выключэннем з'яў, звесткі аб якіх з'яўляюцца дзяржаўнай або іншай ахоўваемай законам тайнай;

1.2. арганізацыю і правядзенне навукова-даследчых экспедыцый для забеспячэння камплектавання музейных фондаў, а таксама на выяўленне прадметаў музейнага значэння іншымі спосабам, які не супярэчыць заканадаўству Рэспублікі Беларусь;

1.3. ажыццяўленне ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь дзейнасці, якая прыносіць даход, у тым ліку аказанне платных паслуг;

1.31. устанаўленне па ўзгадненню з заснавальнікам музея памеру платы за наведванне экспазіцый і выставак, выдачу дазволу на ажыццяўленне дзейнасці, прадугледжанай пунктам 5 артыкула 19 гэтага Закона, без абгрунтавання эканамічных затрат;

1.4. працу ў парадку, устаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, у архівах, бібліятэках і іншых арганізацыях.

2. Музеі абавязаны:

2.1. садзейнічаць рэалізацыі правоў наведвальнікаў музеяў, прадугледжаных гэтым Законам;

2.2. абслугоўваць наведвальнікаў музеяў у адпаведнасці са статутам музея або палажэннем аб структурным падраздзяленні ў складзе юрыдычнай асобы;

2.3. пашыраць доступ наведвальнікаў да музейных прадметаў і музейных калекцый;

2.4. забяспечваць захаванасць музейных прадметаў;

2.5. рабіць справаздачы перад органамі дзяржаўнага кіравання ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь;

2.6. забяспечваць падрыхтоўку, перападрыхтоўку і павышэнне кваліфікацыі музейных работнікаў;

2.7. прадастаўляць у адпаведнасці з гэтым Законам асобным катэгорыям наведвальнікаў права бясплатнага (ільготнага) наведвання экспазіцый і выставак, створаных на аснове ўласных музейных фондаў;

2.8. разглядаць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь звароты грамадзян.

3. Музеі маюць іншыя правы і абавязкі, прадугледжаныя гэтым Законам і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 3

АСАБЛІВАСЦІ ПРАВАВОГА СТАНОВІШЧА І ПАРАДКУ ДЗЕЙНАСЦІ НЕКАТОРЫХ МУЗЕЯЎ

Артыкул 15. Музеі-запаведнікі

1. Комплексы і ансамблі нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, якія маюць асаблівую навуковую, гістарычную, мемарыяльную, мастацкую і (або) эстэтычную вартасць, разам з тэрыторыяй, гістарычна і культурна звязанай з імі, па прадстаўленню Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, а таксама па прадстаўленнях іншых рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, абласных і Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў, узгодненых з Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь, ва ўстаноўленым парадку могуць быць аб'яўлены Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь або па яго даручэнню Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь музеямі-запаведнікамі.

2. Межы тэрыторыі музея-запаведніка, асаблівасці яго прававога становішча, аховы і выкарыстання вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

3. Ахова нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, якія ўваходзяць у склад музеяў-запаведнікаў, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны.

Артыкул 151. Музеі пад адкрытым небам

1. Комплексы і ансамблі нерухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей і (або) зборы рухомах матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, іншых культурных каштоўнасцей, якія маюць асаблівую навуковую, гістарычную, мемарыяльную, мастацкую і (або) эстэтычную вартасць, разам з тэрыторыяй, на якой яны сістэматызаваны і прадстаўлены і якая гістарычна і культурна не звязана з гэтымі каштоўнасцямі, па прадстаўленню Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь, а таксама па прадстаўленнях іншых рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, абласных і Мінскага гарадскога выканаўчых камітэтаў, узгодненых з Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь, ва ўстаноўленым парадку могуць быць аб'яўлены Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь музеямі пад адкрытым небам.

2. Межы тэрыторыі музея пад адкрытым небам, асаблівасці яго прававога становішча, аховы і выкарыстання вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, калі іншае не ўстаноўлена Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

3. Ахова матэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей, якія ўваходзяць у склад музеяў пад адкрытым небам, ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны.

Артыкул 16. Нацыянальныя музеі

1. Музеям, зарэгістраваным як юрыдычныя асобы, маюцца якіх знаходзіцца ў рэспубліканскай уласнасці, можа быць прысвоены статус «нацыянальны» пры ўмове ўнясення імі значнага ўкладу ў развіццё музейнай справы Рэспублікі Беларусь.

2. Парадак прысваення, перыядычнага пацвярджэння, пазбаўлення статусу «нацыянальны» і асаблівасці прававога становішча музея з такім статусам вызначаюцца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 17. Народныя музеі

1. Музеям, якія ўваходзяць у склад юрыдычнай асобы ў якасці структурных падраздзяленняў, можа быць прысвоены статус «народны» пры ўмове ажыццяўлення імі на адпаведным прафесійным узроўні музейнай дзейнасці не менш чым дзесяць гадоў.

2. Парадак прысваення, перыядычнага пацвярджэння, пазбаўлення статусу «народны» і асаблівасці прававога становішча музея з такім статусам вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 4

КАМПЛЕКТАВАННЕ МУЗЕЙНЫХ ФОНДАЎ. МУЗЕЙНЫЯ ПРАДМЕТЫ І МУЗЕЙНЫЯ КАЛЕКЦЫІ

Артыкул 18. Камплектаванне музейных фондаў

1. Камплектаванне музейных фондаў ажыццяўляецца шляхам:

1.1. куплі прадметаў музейнага значэння;

1.2. дарэння музеям прадметаў музейнага значэння;

1.3. абмену ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь музейнымі прадметамі;

1.4. іншымі спосабамі, якія не супярэчаць заканадаўству Рэспублікі Беларусь.

2. Прадметы музейнага значэння, накіраваныя (перададзеныя) ва ўласнасць дзяржавы, перадаюцца дзяржаўным музеям у парадку, устаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

3. Парадак камплектавання музейных фондаў дзяржаўных музеяў устанаўліваецца Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 19. Асаблівасці захоўвання, выкарыстання і распараджэння музейнымі прадметамі

1. У мэтах забеспячэння захаванасці музейных прадметаў і выключэння выпадкаў іх пашкоджання, страты ці знішчэння ў музеях устанаўліваецца спецыяльны рэжым захоўвання музейных прадметаў, праводзяцца іх кансервацыя і (або) рэстаўрацыя.

Парадак захоўвання музейных прадметаў, уключаных у Музейны фонд Рэспублікі Беларусь, устанаўліваецца Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь.

2. Забараняецца выкарыстанне музейных прадметаў ва ўмовах, якія ствараюць пагрозу захаванасці музейных прадметаў і (або) могуць прывесці да іх пашкоджання, страты ці знішчэння.

3. Музейныя прадметы, уключаныя ў Музейны фонд Рэспублікі Беларусь, вывазу за межы Рэспублікі Беларусь на пастаяннае захоўванне не падлягаюць, за выключэннем выпадкаў, прадугледжаных заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Часовы вываз музейных прадметаў за межы Рэспублікі Беларусь ажыццяўляецца ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

4. Парадак перадачы музейных прадметаў, уключаных у Музейны фонд Рэспублікі Беларусь, на часовае або пастаяннае захоўванне на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь устанаўліваецца Палажэннем аб Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь.

41. Асаблівасці выкарыстання музейных прадметаў, уключаных у культурна-гістарычны фонд Дзяржаўнага фонду каштоўных металаў і каштоўных камянёў Рэспублікі Беларусь, устанаўліваюцца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь у сферы дзейнасці з каштоўнымі металамі і каштоўнымі камянямі.

5. Выраб выяўленчай, друкаванай, сувенірай і іншай тыражаванай прадукцыі і вытворчасць тавараў народнага спажывання з выкарыстаннем выяў музейных прадметаў, будынкаў музеяў, аб'ектаў, размешчаных на тэрыторыях музеяў, у тым ліку з выкарыстаннем іх назваў і сімволікі, ажыццяўляюцца толькі з дазволу музеяў.

Артыкул 20. Права ўласнасці на музейныя прадметы і музейныя калекцыі

Музейныя прадметы і музейныя калекцыі могуць знаходзіцца ў дзяржаўнай або прыватнай уласнасці, за выключэннем аб'ектаў, якія ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь знаходзяцца толькі ва ўласнасці дзяржавы.

ГЛАВА 5

МУЗЕЙНЫ ФОНД РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Артыкул 21. Агульныя палажэнні аб Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь

1. Музейны фонд Рэспублікі Беларусь уяўляе сабой сукупнасць музейных прадметаў, якія пастаянна захоўваюцца ў дзяржаўных музеях, і асобных музейных прадметаў, якія пастаянна захоўваюцца ў прыватных музеях і ўключаны ў Музейны фонд Рэспублікі Беларусь на падставе пісьмова аформленых заяў або згоды іх уласнікаў.

2. Музейныя прадметы, уключаныя ў Музейны фонд Рэспублікі Беларусь, з'яўляюцца неад'емнай часткай культурнай спадчыны Рэспублікі Беларусь.

3. Палажэнне аб Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь зацвярджаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 22. Уключэнне музейных прадметаў у Музейны фонд Рэспублікі Беларусь

1. Парадак уключэння музейных прадметаў у Музейны фонд Рэспублікі Беларусь устанаўліваецца Палажэннем аб Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь.

2. Музейным прадметам, уключаным у Музейны фонд Рэспублікі Беларусь, можа быць нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь аб ахове гісторыка-культурнай спадчыны.

Артыкул 23. Улік музейных прадметаў, уключаных у Музейны фонд Рэспублікі Беларусь

1. Кожны музейны прадмет, уключаны ў Музейны фонд Рэспублікі Беларусь, падлягае ўліку.

Парадак вядзення музеям уліку музейных прадметаў, уключаных у Музейны фонд Рэспублікі Беларусь, устанаўліваецца Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь.

2. Музейныя прадметы, уключаныя ў Музейны фонд Рэспублікі Беларусь, якім нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці або не нададзены такі статус, але якія з'яўляюцца рэдкімі ў сваім родзе прадметамі і існуюць у адзіным экзэмпляры або ў абмежаванай колькасці (далей – асабліва каштоўныя музейныя прадметы), падлягаюць цэнтралізаванаму ўліку.

Рашэнне аб аднясенні музейных прадметаў да асабліва каштоўных музейных прадметаў, за выключэннем тых, якім нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці, прымаецца музеям у парадку, устаноўленым Палажэннем аб Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь.

3. Уладальнікі асабліва каштоўных музейных прадметаў абавязаны прадстаўляць у Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь або ўпаўнаважаную ім арганізацыю звесткі аб гэтых музейных прадметах.

4. Цэнтралізаваны ўлік асабліва каштоўных музейных прадметаў ажыццяўляецца Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь або ўпаўнаважанай ім арганізацыяй шляхам уключэння ў Дзяржаўны каталог Музейнага фонду Рэспублікі Беларусь прадстаўленых звестак аб гэтых музейных прадметах.

Парадак вядзення Дзяржаўнага каталога Музейнага фонду Рэспублікі Беларусь, у тым ліку прадстаўлення звестак аб асабліва каштоўных музейных прадметах, устанаўліваецца Палажэннем аб Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 24. Выключэнне музейных прадметаў з Музейнага фонду Рэспублікі Беларусь

1. Музейны прадмет, які пастаянна захоўваецца ў дзяржаўным музеі, выключаецца з Музейнага фонду Рэспублікі Беларусь, калі ён:

1.1. страціў сваю навуковую, гістарычную, мемарыяльную, мастацкую і (або) эстэтычную вартасць;

1.2. абменьваецца на іншы музейны прадмет, які пастаянна захоўваецца ў замежным музеі, або прадмет музейнага значэння;

1.3. вернуты ўладальніку па рашэнню суда;

1.4. выкрадзены, што пацвярджаецца адпаведнымі дзяржаўнымі органамі;

1.5. пашкоджаны ў такой ступені, што немагчыма яго рэстаўрыраваць;

1.6. страчаны або знішчаны ў выніку надзвычайнай сітуацыі прыроднага або тэхнагеннага характару ці па іншых прычынах.

2. Музейны прадмет, які пастаянна захоўваецца ў прыватным музеі, выключаецца з Музейнага фонду Рэспублікі Беларусь на падставе пісьмова аформленай заявы ўласніка гэтага музейнага прадмета.

3. Парадак выключэння музейных прадметаў з Музейнага фонду Рэспублікі Беларусь устанаўліваецца Палажэннем аб Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 6

МАТЭРЫЯЛЬНА-ТЭХНІЧНАЕ І ФІНАНСАВАЕ ЗАБЕСПЯЧЭННЕ МУЗЕЯЎ

Артыкул 25. Матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне музеяў

1. Заснавальнік музея павінен забяспечыць музей будынкам (памяшканнем), тэрыторыяй, якія адпавядаюць профілю (профілям) музея і патрабаванням па захоўванню музейных прадметаў, а таксама абсталяваннем і фінансавымі, тэхнічнымі і іншымі сродкамі, неабходнымі для ажыццяўлення музейнай дзейнасці.

2. Размяшчэнне музеяў у будынках (памяшканнях), на тэрыторыі, якія не адпавядаюць профілю (профілям) музея і патрабаванням па захоўванню музейных прадметаў, і перавод музеяў у будынкi (памяшканні), на тэрыторыі, якія пагаршаюць умовы іх дзейнасці, не дапускаюцца.

3. У выпадку перадачы іншым арганізацыям будынка (памяшкання), тэрыторыі, дзе размешчаны дзяржаўны музей, дзяржаўныя органы, якія ажыццяўляюць перадачу, прадастаўляюць дзяржаўнаму музею раўнацэнны будынак (памяшканне), тэрыторыю і забяспечваюць за свой кошт перамяшчэнне музейнага фонду і абсталявання музея.

Артыкул 26. Фінансаванне музеяў

Фінансаванне музеяў ажыццяўляецца за кошт:

сродкаў рэспубліканскага і (або) мясцовых бюджэтаў (для дзяржаўных музеяў);

сродкаў заснавальніка (для прыватных музеяў);

сродкаў, атрыманых музеямі ад ажыццяўлення дзейнасці, якая прыносіць даход, у тым ліку сродкаў, атрыманых у выглядзе платы за наведванне экспазіцый і выставак, экскурсійнае абслугоўванне, выдачу дазволу на ажыццяўленне дзейнасці, прадугледжанай пунктам 5 артыкула 19 гэтага Закона, а таксама сродкаў, атрыманых ад вырабу і рэалізацыі выяўленчай, друкаванай, сувенірнай і іншай прадукцыі;

ахвяраванняў музеяям;

іншых крыніц, не забароненых заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 7

ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЗЖЭННІ

Артыкул 27. Уступленне ў сілу гэтага Закона

Гэты Закон уступае ў сілу праз шэсць месяцаў пасля яго афіцыйнага апублікавання, за выключэннем гэтага артыкула і артыкула 28, якія ўступаюць у сілу з дня афіцыйнага апублікавання гэтага Закона.

Артыкул 28. Прывядзенне актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з гэтым Законам

Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у шасцімесячны тэрмін пасля афіцыйнага апублікавання гэтага Закона:

прывесці нарматыўныя прававыя акты Урада Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з гэтым Законам;

забяспечыць перагляд і адмену рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання, падпарадкаванымі Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь, іх нарматыўных прававых актаў, якія супярэчаць гэтаму Закону;

прыняць іншыя меры, неабходныя для рэалізацыі палажэнняў гэтага Закона.

Артыкул 29. Прызнанне заканадаўчага акта Рэспублікі Беларусь страціўшым сілу

У сувязі з прыняццем гэтага Закона прызнаць страціўшым сілу Закон Рэспублікі Беларусь ад 5 верасня 1996 года «Аб музеях і Музейным фондзе Рэспублікі Беларусь» (Ведамасці Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, 1996 г., № 28, арт. 512).

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь

А.Лукашэнка